

ZAWODY KSIĘGOWE

Jak kształcić pracowników służb finansowo-księgowych

Od pracy księgowego często zależą efekty ekonomiczne jednostki gospodarczej. Na rynku potrzeba księgowych-rzemieślników, a trudno znaleźć właściwy model kształcenia księgowych, ponieważ zawód ten wymaga ciągłego doskonalenia się w gąszczu zmieniających się aktów i norm prawnych. Dlatego tak ważne jest, aby branżowe szkoły średnie dawały solidne podstawy zawodowe.

ANGELIKA MARCINIAK

Z początkiem roku szkolnego 2019/2020 w życie weszła reforma szkolnictwa zawodowego, od tego momentu zwanego branżowym, która wprowadziła zmiany, dotyczące m.in. klasyfikacji zawodów, finansowania szkół zawodowych, egzaminów zawodowych, ale przede wszystkim współpracy szkół z pracodawcami.

Ministerstwo Edukacji Narodowej wcześniej stanowczo podkreślało, że reforma szkolnictwa zawodowego to konieczność, ponieważ brak wykwalifikowanych pracowników na rynku pracy jest coraz większą barierą w rozwoju przedsiębiorstw.

„Pracodawca powinien być w szkole a szkoła u pracodawcy, jako partnerzy powinni razem pisać podstawy programowe i egzaminować, tak aby rzeczywistość biznesowa, finansowa, technologiczna nie odstawała od tego czego uczy się w szkole.” (patrz: <https://www.infor.pl/prawo/dziecko-i-prawo/edukacja/2751062,Reforma-szkolnictwa-zawodowego-20192020.html>).

Branżowe szkolnictwo

Dobrze zorganizowane szkoły, ściśle współpracujące z pracodawcami, czyli szeroko rozumianym biznesem, mają dać szansę rozwoju poszczególnym regionom i lokalnym społecznościom. Firmy i organizacje zrzeszające pracodawców powinny mieć duży wpływ na kształt szkolnictwa branżowego, m.in. poprzez tworzenie oferty kształcenia zawodowego, uruchamianie edukacji w konkretnych zawodach oraz umożliwianie uczniom praktycznej nauki zawodu w rzeczywistych warunkach pracy. Obecnie pracodawcy skarżą się na niedostosowanie kompetencji absolwentów szkół do ich oczekiwań i wymagań niezbędnych w danej branży.

Wieloletnia degradacja szkolnictwa zawodowego doprowadziła do znaczącego pogłębienia różnic pomiędzy rzeczywistością gospodarczą a kształceniem, które było bardziej nastawione na naukę teorii niż praktykę. Reforma edukacji to nie tylko zmiana „ustroju szkolnego”. To także propozycja nowych rozwiązań w rozwoju szkolnictwa zawodowego silnie powiązanego z rynkiem pracy, a także zmian w organizacji i funkcjonowaniu szkół oraz placówek oświatowych. Priorytetem reformy było ukierunkowanie kształcenia zawodowego tak, aby absolwenci szkół ponadpodstawowych mieli pełne kwalifikacje i dodatkowe uprawnienia, zdobywając je jeszcze w trakcie nauki.

Główny cel zmian stanowiło podniesienie prestiżu szkół zawodowych oraz ukierunkowanie ich oferty tak, aby kształciły specjalistów jak najlepiej przystosowanych do wymogów rynku, uczących się i przygotowujących do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej oraz aktywnego funkcjonowania w dynamicznie zmieniającej się gospodarce.

Zawody ekonomiczne

Zawody ekonomiczne, takie jak technik ekonomista, technik rachunkowości – to zawody uniwersalne, wszechstronne i bardzo popularne na rynku pracy. Nabyte umiejętności zawodowe mają umożliwić absolwentom zatrudnienie na wielu stanowiskach w różnych jednostkach organizacyjnych oraz samozatrudnienie poprzez podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej na własny rachunek. Absolwenci szkół ekonomicznych mają szansę na zatrudnienie m.in. w biurach rachunkowych, prywatnych przedsiębiorstwach, jednostkach finansów publicznych, instytucjach ubezpieczeniowych, urzędach administracji publicznej, bankach.

Zawody z branży ekonomicznej to zawody z wielkimi tradycjami, występujące niemal w każdym podmiocie gospodarczym. Młodzi ludzie kończący ekonomiczne szkoły zawodowe, powinni charakteryzować się takimi cechami, jak: kreatywność, przedsiębiorczość, komunikatywność, otwartość na zmiany, zdolność do samodoskonalenia i dążenie do ciągłego dokształcania. Stanowiska pracy, powiązane z szeroko rozumianą ekonomią, rachunkowością, wymagają od pracowników wielu kompetencji, często doświadczenia, szerokiego zakresu wiedzy z ekonomii, finansów, systemu podatkowego oraz umiejętności analizowania zachodzących zmian w procesie gospodarowania.

Obecnie wiele krajowych podmiotów gospodarczych współpracuje z przedsiębiorstwami rynku z zagranicy, a w związku z otwartym rynkiem europejskim prowadzi filie w krajach Wspólnoty. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż na rynku polskim coraz częściej działają podmioty zagraniczne. Uwzględniając otwartą gospodarkę, nie można zapomnieć o tym, że kształcenie zawodowe powinno być ściśle skorelowane z kształceniem ogólnym ze względu na to, że efektywne funkcjonowanie na rynku pracy wymaga nie tylko umiejętności zawodowych, ale także przygotowania ogólnego. Dlatego tak ważna w ekonomicznej edukacji zawodowej jest m.in. umiejętność posługiwania się przez absol-

ZDANIEM AUTORKI

Angelika Marciniak

Ekonomistka, nauczycielka rachunkowości w Zespole Szkół Licealnych i Ekonomicznych nr 1 w Warszawie oraz członkini i wykładowca Stowarzyszenia Księgowych w Polsce

Głównym zadaniem szkoły jest przygotowanie młodego człowieka do życia, tzn. do radzenia sobie w sytuacjach, w których się znajduje lub może się znaleźć, poznawania złożoności świata i miejsca człowieka w środowisku społecznym, kulturowym i technicznym. Zadanie to będzie realizowane, gdy tworzyć będziemy myślenia, kształtowania i doskonalenia umiejętności, podmiotem poznania i edukacyjnych działań będzie otaczająca rzeczywistość. Dyskusja o reformie szkolnictwa często odnosi się do perspektywy krótkoterminowej. W dyskursie brakuje perspektywicznego spojrzenia na edukację, zrozumienia, że system kształcenia pełni istotną rolę w planowaniu długoterminowego rozwoju zarówno społeczeństwa, jak i całej gospodarki.

Stagnacja w edukacji tak naprawdę oznacza regres – świat zbyt szybko się zmienia, a trzeba mieć do tych zmian się dostosowywać i raczej nie oznacza to liczby lat spędzonych w szkole, ale przede wszystkim jakość edukacji i umiejętność odpowiadania na wyzwania dzisiejszego świata. Głęboka reforma edukacji jest konieczna, aby Polska mogła dynamicznie rosnąć i nadganiać lukę rozwojową, dzielącą nas od krajów z czołową najbogatszych i tych o najwyższym poziomie dobrobytu społecznego – co do tego nie ma chyba nikogo wątpliwości. Ale czy obecnie wprowadzona reforma sprostaa tym wyzwaniom? Tego dowiemy się dopiero za kilka lat. /@

wenta językiem obcym zawodowym.

UWAGA!

Ze względu na specyfikę pracy osoby wykonujące zawody związane z ekonomią, rachunkowością czy finansami powinny charakteryzować się sumiennością, dokładnością, odpowiedzialnością, dyskrecją oraz być silnie emocjonalnie, empatyczne, komunikatywne i odporne na stres. Kształcenie zawodowe ekonomiczne nie może pomijać nauki wymienionych kompetencji, gdyż są to zawody, łączące dużą odpowiedzialność z wysokimi wymaganiami w zakresie jakości wykonywania zadań.

Niezbędna teoria i praktyka

Szczególnie istotna w nowym programie nauczania techników ekonomistów i tech-

ników rachunkowości jest korelacja kształcenia teoretycznego z praktycznym ukierunkowaniem na potrzeby i możliwości ucznia – uczestnika procesu kształcenia zgodnie z potrzebami rynku pracy. Dzięki ich zrealizowaniu absolwent będzie przygotowany do wykonywania wielu zadań zawodowych.

Kształcenie ekonomiczne powinno uwzględniać zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze, realizować zadania wynikające z globalizacji, a także rosnące znaczenie wiedzy niezbędnej na rynku pracy. Proces edukacji zawodowej wymaga podejmowania działań wspierających rozwój każdego uczącego się, odpowiednio do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.

KONKURS KSIĘGOWI PRZYSZŁOŚCI

Ruszyły zapisy do IV edycji

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce wraz z firmą Soneta sp. z o.o. po raz czwarty zapraszają do udziału w konkursie Księgowi Przyszłości. Rejestracja do konkursu na portalu ksiegowiprzyszlosci.pl już się rozpoczęła! Zachęcamy do zebrania trzyposobowej drużyny i udziału w rywalizacji. Konkurs rozgrywany będzie w trzech kategoriach: księgowa zawodowa (KZ), placowo-kadrowa (PIK), księgowa studencka (KS). Pierwszy etap zmagani konkursowych rozpocznie się 8 kwietnia br., ale już teraz każdy może sprawdzić swoje siły w teście próbnym. Wielki finał 18 czerwca 2020 r. w Warszawie. Więcej informacji na www.ksiegowiprzyszlosci.pl oraz www.skwp.pl //

STOWARZYSZENIE KSIĘGOWYCH W POLSCE

Bądźmy razem!

Księgowi zapraszają przedsiębiorców po raz drugi, aby poznać wzajemne potrzeby i stworzyć nową płaszczyznę porozumienia! Racjonalna i owocna współpraca przedsiębiorców i księgowych to idea przyświecająca drugiej edycji Ogólnopolskiej Konferencji Przedsiębiorców i Księgowych pod hasłem „Bądźmy razem!”, którą Stowarzyszenie Księgowych w Polsce organizuje w dniach 5–6 października 2020 r. w Arche Hotel Krakowska w Warszawie. Do udziału Stowarzyszenie zaprasza przede wszystkim przedsiębiorców, będących głównymi odbiorcami usług świadczonych przez księgowych. Więcej szczegółów wkrótce na www.skwp.pl //

Obecnie szkoły zawodowe różnią się nie tylko podstawami programowymi, ale przede wszystkim strukturą. Dotychczasowe 4-letnie technikum zostało przekształcone w technikum o 5-letnim cyklu kształcenia. Rok szkolny 2019/2020 jest ostatnim, do którego przeprowadzono rekrutację do dotychczasowego technikum 4-letniego (tylko dla absolwentów gimnazjum). Absolwenci szkoły podstawowej objęci byli już rekrutacją do szkoły 5-letniej.

Proces kształcenia, zgodnie z założeniami zawartymi w podstawach programowych, powinien zostać dostosowany do indywidualnych predyspozycji uczniów. Jednym z głównych zadań szkoły jest umożliwienie uczniom rozwoju własnej osobowości. System edukacyjny powinien dać możliwość systematycznego podnoszenia kwalifikacji, a procesowi kształcenia zawodowego powinny towarzyszyć działania wspomagające rozwój osób uczących się. Wyodrębnione kwalifikacje w poszczególnych zawodach znacznie wzbogacają proces kształcenia i umożliwiają elastyczne reagowanie na zmiany. Sprzyjają również postawie otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów.

Kształcenie interdyscyplinarne

Realizując programy w zawodach ekonomicznych, szkoły mogą korzystać z innowacji pedagogicznych, aby uatrakcyjnić naukę. Dotyczy to m.in. zwiększenia liczby godzin kształcenia zawodowego lub godzin realizowanych u pracodawcy. Edukacja w zawodach ekonomicznych ma za zadanie wykształcić przyszłych absolwentów interdyscyplinarnie, co da uczniom szerokie spektrum możliwości znalezienia pracy w wielu branżach, zgodnie z ich zainteresowaniami. Podczas nauki uczeń jest przygotowywany do wykonywania różnorodnych zadań: rozwiązywania problemów, uczestniczenia w zarządzaniu, planowaniu, organizowaniu, motywowaniu oraz kontroli. Szczegółowe cele jego pracy będą ściśle powiązane z kon-

kretnym stanowiskiem i zakładową pracą.

UWAGA!

Ekonomiści powinni posiadać umiejętności samodzielne rozwiązywania problemów, występujących we współczesnych przedsiębiorstwach. Ta konieczność pojawia się we wszystkich dziedzinach życia, mniej lub bardziej związanych z gospodarką i usługami. Każda instytucja musi zatrudnić osoby zarządzające, planujące i organizujące pracę w firmie. Potrzebni są pracownicy do obliczania dochodów przedsiębiorstwa, zarobków pracowników, prowadzenia dokumentacji finansowej, księgowej i kadrowej.

Technik ekonomista należy do grupy zawodów, w których bardzo ważne są relacje między ludźmi. Dlatego w procesie dydaktyczno-wychowawczym kładzie się duży nacisk na kształtowanie cech i postaw, takich jak: komunikatywność, uczciwość, rzetelność, dokładność, odpowiedzialność i systematyczność w działaniu oraz wyrabianie pewnych nawyków, jak np. zamykanie do porządku.

Absolwenci specjalności technik rachunkowości, wykształceni w systemie pięcioletnim, powinni być dobrze przygotowani do wykonywania zawodu księgowego oraz dodatkowo do realizowania prac kadrowo-placowych. Programy nauczania powinny w pełni pozwalać na osiągnięcie niezbędnych na tych stanowiskach umiejętności.

Rozwijający się dynamicznie rynek i ciągłe pojawianie się na nim nowych podmiotów w różnych branżach, pozwalają stwierdzić, że zapotrzebowanie na dobrze wyszkolonych księgowych i specjalistów kadrowo-placowych będzie rosło. Zakładając dalszy rozwój absolwentów na studiach wyższych, w połączeniu z umiejętnościami nabytymi w ekonomicznych szkołach ponadpodstawowych, można przewidywać, że w przyszłości będą to również doskonałi kandydaci na głównych księgowych i kierowników działów personalnych w przedsiębiorstwach. /@